

14.11.2025

Midtveisrapport

Utredning av en bærekraftig pilegrimssatsning i Trondheim

Forslag til visjon:

“En inkluderende pilegrimsled som forener bygd og by med bærekraftig tilrettelegging, gode rom for refleksjoner, opplevelser og fellesskap som ender i et varmt mottak ved Pilegrimsmålet.»

Basert på oppsummering av workshops gjennomført i oktober/november 2025

Ingeborg Collin & Helene Møllevik
REGIONALT PILEGRIMSSENTER TRONDHEIM

Abstract

Denne midtveisrapporten undersøker hvordan Trondheim kan videreutvikle sin rolle som Norges pilegrimshovedstad etter avvikling av Nidaros Pilegrimsgård. Rapporten bygger på workshops, samtaler med samarbeidspartnere og prosjektgruppens egne erfaringer.

Midtveiskonklusjonen er tydelig: For å sikre en bærekraftig og robust pilegrimssatsning i Trondheim må det etableres en ny organisasjon, med ansvar for både utvikling av ledene og mottaksfunksjon i Trondheim og i Trøndelagsregionen. Organisasjonen kan ta pådriver-, utvikling- og koordineringsansvar for samarbeidspartnerne. Det anbefales at denne organisasjonen etableres som et ideelt aksjeselskap med grunnbemanning på tre personer og mulighet for utvidelse ved behov. Overnattingstilbud og café bør reetableres i Kjøpmannsgata 1, og det bør søkes eksterne drivere for den kommersielle virksomheten, slik at organisasjonen kan konsentrere seg om pilegrimsfaglige oppgaver og utvikling i samarbeid med nettverket av mulige samarbeidsaktører. Finansieringsmodellen bør bygge på et samarbeid mellom kommune, fylke og stat, og det er avgjørende med langsiktig og forutsigbar finansiering.

Rapporten understreker at bredt samarbeid, tydelige rolleavklaringer og lokal forankring er nøkkelfaktorer for å lykkes. En ny organisasjonsmodell og forankring i et bredt partnerskap vil være avgjørende for å møte de forventede utfordringene og mulighetene fram mot nasjonaljubileet i 2030.

Innhold

Abstract	1
Bakgrunn	3
Mandat	4
Status og datainnsamling	4
Metoder og bias	4
Begrepsavklaring	5
Bærekraft	5
Mottak	6
Kjøpmannsgata 1	7
Behovskartlegging og risikovurdering	8
Innspill fra samarbeidspartnere	11
Workshops: Foreløpige funn	11
Workshop 1 Stasjon 1: Evaluering	11
Workshop 1 Stasjon 2: Framtidsverksted	12
Workshop 1 Stasjon 3: Aktørweb	13
Workshop 1 Stasjon 4: Ressurskartlegging	14
Workshop 1 Stasjon 5: Suksessbarometer	15
Workshop 2 Graffiticafé	16
Foreløpige kommentar fra Workshop 1 og 2	16
Organisasjon – og finansieringsmodeller	17
Vurdering av organisasjonsmodell	17
Basert på funn	17
Basert på bærekraft	18
Basert på erfaringer	18
Grunnbemanning	19
Prosjektarbeid	19
Kommersiell aktivitet	19
Alternativer for drift	19
Midtveiskonklusjon	21
Modell	21
Organisasjonsform, eierskap og styre	22
Finansieringsmodell og budsjett	22
Pilegrimssesongen 2026	23
Avslutning og veien videre	23
Vedlegg	24

Bakgrunn

30. september stengte Nidaros Pilegrimsgård dørene etter å ha tatt imot pilegrimer ved Nidarosdomen siden 2008. Dårlig økonomi over tid førte til at man så seg nødt til å si opp avtalen med Statsbygg i Kjøpmannsgata 1. Stiftelsen som har drevet Pilegrimsgården jobber nå for avvikling da det ikke lenger er tilstrekkelig økonomi for å holde den i gang. Med dette mister Trondheim et viktig mottaks- og møtested for pilegrimer som ankommer Pilegrimsmålet Nidarosdomen. De 150 frivillige som har bemannet mottaket der siden oppstarten mister sitt sted å være og møtes og ta imot pilegrimer.

Trondheim mister også sitt regionale pilegrimssenter, som har vært organisert som en avdeling under Stiftelsen Nidaros Pilegrimsgård i Trondheim. Dette er et av 12 regionale senter i Norge som er del av den nasjonale Pilegrimssatsningen som alle har ansvar for å tilrettelegge pilegrimsledene som ender i Trondheim. Det regionale Pilegrimssenteret i Trondheim har hatt lokalt ansvar for skjøtsel og merking av ledene i Trondheimsregionen langs de fire ledene som kommer inn til Trondheim. Arbeidet har også bestått i oppfølging av overnattingstilbud og annen infrastruktur langs ledene i tillegg til informasjonsarbeid og veiledning av pilegrimer i og utenom sesong.

Ved avvikling av Pilegrimsgården gjestehus mister Trondheim viktige rimelige overnattingsplasser til dette turistsegmentet. Dette gjør at noen velger å reise fra Trondheim, istedenfor å bli igjen i byen noen dager for å nyte pilegrimsbyens tilbud. Streif bakeri og café som også har holdt hus der har vært et viktig tilbud til både tilreisende og bybefolkning og en god arena for formidling av pilegrimstematikk.

Det oppfattes som om det er bred enighet både politisk og i kirke-, kultur og reiseliv lokalt, regionalt og nasjonalt om at Trondheim skal ivareta rollen som Norges Pilegrimshovedstad også i framtida. Dette er uttrykt i kommuneplanens samfunnsdel Trondheimsloftet og kommunens temaplan for 2030, i Trøndelag fylkeskommunes Trøndelagsplan og den nasjonale pilegrimssatsningens langtidsplan.

Situasjonen som har oppstått er lei, da det bremser pilegrimsarbeidet i viktige år før nasjonaljubileet. Likevel kan kanskje dette bringe noe godt med seg. Vi har nå mulighet til å tenke nytt rundt Trondheim som Pilegrimsmål også i framtida.

Nidaros Bispedømme og Kirkelig felleråd i Trondheim har stilt til rådighet prosjektmidler høsten 2025 for å få utredet mulighetene for en ny og bærekraftig pilegrimssatsning i Trondheim i tett samarbeid med Trondheim kommune. Prosjektet varer fra 1.10 til 31.12. 25. To av de ansatte i stiftelsen har fått oppdraget med utredningen.

Denne rapporten er en Midtveisrapport; en rapport som foreligger ca halvveis i prosjektperioden og som er utarbeidet for å gi retning til politiske prosesser i inneværende kalenderår selv om hovedrapporten ikke er ferdig før i desember. Rapporten har til hensikt å redegjøre for et rammeverk den nye pilegrimssatsningen kan bygges rundt. Innspill til rapporten er innhentet fra samarbeidspartnere via workshops og samtaler med ressurspersoner, og analysert og vurdert på bakgrunn av prosjektgruppens erfaringer fra drift av Pilegrimsgården.

15. oktober kom den gledelige nyheten om at det på Statsbudsjettet 2026 er foreslått en overføring av eiendommen i Kjøpmannsgata 1, der Pilegrimsgården har holdt hus, fra Staten til Trondheim kommune for en symbolsk sum. Dette gir et viktig signal for veien videre for pilegrimsarbeidet i Trondheim. Vi har funnet det naturlig å uttrykke oss om også videre drift av Pilegrimsgården da dette er en oppgave som bør løses på kort sikt (sesongen 2026) og på lengre sikt.

Mandat

Mandatet for prosjektet har vært å «utrede forslag til eierskap, organisering og arbeidsoppgaver til et nytt (regionalt) Pilegrimssenteret i Trondheim.»

Dette innebærer å:

- Kartlegge og dokumentere alle samarbeidspartnere som har interesse for pilegrimssatsningen i byen og regionen
- Evaluere det som har vært, hva som har fungert og hva som ikke har fungert
- Foreslå visjoner og mål vi skal ha for de viktige årene fram mot 2030 og tiden etter
- Fremme forslag om organisasjonsform, med eventuelle alternativer, som vil være hensiktsmessig som en bærekraftig modell for et nytt senter

Status og datainnsamling

Prosjektet har innledningsvis hatt behov for å kartlegge forventet utvikling av pilegrimstrafikken i årene framfor oss. Dette gjelder behovet for overnatting og annen nødvendig infrastruktur for ivaretagelse av Pilegrimer nå og i årene framover. Behovskartleggingen har vi laget basert på tilgjengelig statistikk over vandrere tilbake til 2015. Vi har innhentet erfaringstall fra andre byer som også har pilegrimstrafikk, da særlig data fra Santiago de Compostella.

Vi har også ønsket å kartlegge behov og ønsker fra samarbeidende partnerskap som har vært tilknyttet pilegrimsaktiviteten i byen fram til nå. Her har vi innhentet data gjennom workshops som vi har arrangert. Pr 14.11.2025 er 8 workshoper avholdt med aktører som tidligere har hatt tilknytning til pilegrimsarbeidet i Trondheim (Workshop 1). I tillegg har vi gjennomført en workshop (2) der vi har forsøkt å nå inn til andre aktører i byens nærings-, kultur-, kunnskap-, kirke- og samfunnsliv som kan være aktuelle interessenter i framtida (kalt «Grafitticafé»). Rapport fra begge Workshopene ligger som vedlegg til midtveisrapporten.

Prosjektgruppen har ut over dette identifisert områder vi har vært nødt til å skaffe mer kunnskap om for å kunne foreslå en bærekraftig modell for framtida, dette gjelder særlig valg av organisasjonsform og finansieringsmodell. Data fra dette arbeidet er innhentet fra tilgjengelige ressurser på nett.

Metoder og bias

Det er viktig å understreke at dette ikke er en vitenskapelig forskningsrapport selv om vi har innhentet data gjennom bruk av anerkjente vitenskapelige metoder. Til dette er utvalget av informanter ikke representativt, men tilfeldig gitt de som har respondert på invitasjonene, særlig gjelder dette workshopene. Informantene kan heller ikke nødvendigvis representere hele organisasjonene de har stilt på vegne av, selv om de som har deltatt er ansatt i de nevnte organisasjonene.

Vi har valgt å innhente data gjennom workshops der vi har invitert samarbeidende partnere inn og gjennom gruppearbeid bedt dem svare på spørsmål om pilegrimsarbeidet til nå og tanker om framtida. Vi har designet workshopstasjonene selv, ut fra hva prosjektgruppen har hatt mål om å belyse. Vi er klare over de begrensninger som ligger i at valg av workshopdesign også påvirker informantenes svar.

I kartlegging av organisasjonsform har vi innhentet data fra ulike kilder, men prosjektgruppen har selv vurdert aktuelle alternative organisasjonsmodeller ut fra gitte målkrav. Vi har gjort dette på bakgrunn av vår erfaring i drift av Pilegrimsgården, og kan vurderes annerledes av andre.

Prosjektgruppen har bestått av to personer som tidligere var ansatt på Pilegrimsgården. Begge har også være operative i drift av både hotell, café og Pilegrimsarbeid. Ingeborg har fagbakgrunn innen arkeologi og opplevelsesøkonomi, med erfaring fra arbeid på universitet, museum og reiseliv. Ingeborg har hatt det administrative og strategiske lederansvaret på Pilegrimsgården. Helene har også fagbakgrunn innen kirkekunst, pedagogikk og didaktikk i tillegg til grafisk design. Hun har erfaring fra undervisning, museumsarbeid i tillegg til operativ drift av driftsavdelingene ved Pilegrimsgården, og vært drivende for innovasjon og utvikling på Pilegrimsgården. Prosjektgruppens relativt like fagbakgrunn, samtidig som den har hatt en felles opplevelse av driften av Pilegrimsgården, kan påvirke funn og vektning av funn i datamateriale. Dette er forhold vi er klar over og vi har forsøkt å hensynta mulige bias dette kan medføre i analyse og drøfting av funn.

På tross av disse forbehold mener vi informasjonen som er dokumentert samlet gir et godt bilde på tanker og ideer om hva en pilegrimshovedstad kan være, og hvilke partnere som kan ha roller i satsningen videre. Vi mener midtveiskonklusjonen gitt de forhold vi nå har oversikt over, gir muligheter for en robust, og bærekraftig organisering av Pilegrimssatsningen i Trondheim.

Ai er brukt som metode for å sortere data fra workshopene. Dette er kvalitetssikret og bearbeidet av prosjektgruppen.

Begrepsavklaring

Bærekraft

I prosjektets mandat står det at utredningen skal «foreslå en ny bærekraftig modell for pilegrimssatsningen i Trondheim». Med dette kan vi legge en bred forståelse av begrepet bærekraft til grunn basert på FN's 17 bærekrafts mål. Vi må nok erkjenne at ikke alle 17 målene er like relevante og vi har derfor begrenset oss til de tre målene som gjerne trekkes fram som grunnleggende og som de fleste andre kan legges inn under; nemlig miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Pilegrimsturismen er i sin natur et miljøvennlig reiselivstilbud, men den har også sine begrensninger. Pilegrimsleden passerer områder med sårbare naturområder og områder med verneverdige kulturminner som ikke tåler all verdens påkjenninger. Det samme gjelder kulturområder der mennesker bor. Ønsker vi at pilegrimene skal få genuine menneskemøter og møter med mennesker i sine naturlige omgivelser? Hvor går grensen når trykket på en liten bygd eller grend blir for stort?

Det samme gjelder de sosiale dimensjonene av bærekraftbegrepet. Pilegrim er historisk sett en religiøs aktivitet. Føler alle seg inkludert i denne formen for vandringer mot hellige mål eller ekskluderer det noen? Hvordan kan vi beholde vandringens karakter som ofte framholdes som rekreativ, reflekterende og som gir en indre så vel som en ytre reise og gjøre den relevant for mennesker uavhengig av religiøs tilknytning eller livssyn? Pilegrimsvandring kan tilpasses mennesker av alle aldre, kjønn og nasjonaliteter og for mennesker med ulike funksjonsnivåer. Hvordan klarer vi å tilpasse denne lavterskels aktiviteten for flere til å ta del i?

I andre land med pilegrimsleder finner vi ofte en offentlig finansiering av rimelige overnattingssteder i store herberger. Dette gjør det mulig for pilegrimer å leve rimelig langs ledene for den gruppen som ønsker det. I Norge er prisnivået høyere enn i Europa og vi har ingen offentlig finansiering av

overnattingssteder for pilegrimer. Dette kan gjøre det krevende å få volumet på pilegrimsvandring opp i en skala som gjør det økonomisk bærekraftig. Likevel ser vi at betalingsvilligheten for de som går i Norge er relativt høy. Kanskje er det nettopp den Norske modellen som vil gjøre at veksten kan skje kontrollert? Det er viktig å huske på at Pilegrimsleden er et samarbeid mellom mange aktører. Noen av dem er små og sårbare for økonomisk variasjon. Den økonomiske bærekraften for enkeltaktørene, og for satsningen i sin helhet må ivaretas for at pilegrimsleden som reiselivsprodukt skal overleve.

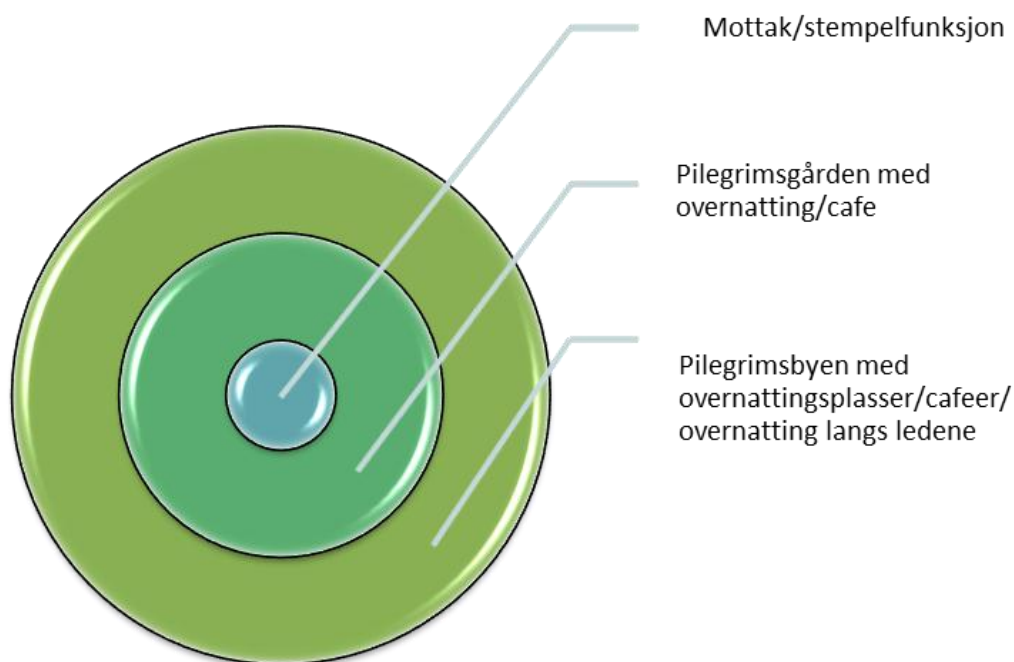
Mottak

Begrepet mottak brukes i rapporten, og det kan være behov for en presisering av forståelsen av dette. Et pilegrimsmottak kan i sin minste form kun være et kontor eller resepsjon der pilegrimene blir registrerte og mottar stempel og sitt Olavs brev. Det kan i teorien være hvor som helst, men det er hensiktsmessig at det ligger lokalisert i nærheten av pilegrimsmålet Nidarosdomen. Mottaket av pilegrimer ved Pilegrimsgården i 2008 hatt et uttalt ønske om å være noe mer enn bare et «stempelkontor». Pilegrimene er blitt tatt imot av representanter fra frivilligheten, som har gitt pilegrimene mulighet til å sitte ned, slappe av, og samtale om sin vandring over en kaffekopp. Dette er blitt tatt godt imot av vandrene. Siden åpningen av Pilegrimsgården har pilegrimene også hatt mulighet til å få rimelig overnatting på Pilegrimsgården. Det har vært enkel servering i sesongen, og siden 2020 er helårlig cafétilbud med lokale matvarer. Dette kan også sees på som en del av et utvidet mottak, der gjestfriheten styrkes gjennom tilbud om overnatting og matservering.

På workshopene fremholdes det av flere at vertskapsrollen også kan, og bør inkludere også resten av byens næringsliv, særlig innen områdene bevertning, overnatting og opplevelser. Mange mener at Trøndelags rolle som vertskapsfylke, og aktører langs ledene også bør omfatte mottaket av Pilegrimer, kanskje for å forberede den vandrende mot at de er i ferd med å nå målet.

Alle disse nivåene av mottaksfunksjonen er illustrert i modellen under. Hva skal ambisjonene være for pilegrimshovedstaden Trondheim og pilegrimsfylket Trøndelag?

Modell viser 3 skaleringer av mottak

Kjøpmannsgata 1

Før vi går videre til vurdering av hensiktsmessig driftsmodell må vi se nærmere på hvilke muligheter som ligger i det at kommunen nå overtar eiendommen i Kjøpmannsgata 1. Når stiftelsen som til nå har driftet eiendommen er foreslått avvikles må det fattes noen beslutninger om hvordan eiendommen skal kunne driftes i fortsettelsen om det fremdeles skal tilrettelegges for pilegrimsaktivitet der, noe vi har forstått er forutsetningen for at eiendommen er blitt overført. Det må også tas stilling til om det nye Pilegrimssenteret skal ha ansvar for drift av hotell/café i de gamle lokalene, eller om det finnes bedre driftsmodeller.

Basert på tidligere erfaringer mener vi det særlig er noen forhold som må hensyntas. Dette er prosjektgruppens egne erfaringer, men mange forhold stemmer også over ens med funn gjort i workshopene.

1. Stedet bør tilrettelegges for pilegrimer i sesong, både som overnattingssted og møtested for pilegrimer. Åpenhet for andre kundegrupper har vært nødvendig for å sikre en bærekraftig økonomi gjennom året, men dette er et strategisk valg den nye organisasjonen kan vurdere å endre om økonomien kan organiseres annerledes.
2. Forutsetningen for at Pilegrimsgården ble etablert var jo nettopp å være et mottakssted for pilegrimer ved helligmålet. Etter hvert er bemanning av mottak en oppgave ivaretatt av frivilligheten. De har et sterkt eierskap til Pilegrimsgården og at mottaksfunksjon og møteplassfunksjon er samlokalisert oppleves som positivt. Samlokalisering gir gode synergier ved at resepsjon og ansatte på pilegrimssenteret kan ta imot pilegrimer utenom pilegrimsmottakets åpningstid.
3. Opprettelsen av Streif bakeri og café åpnet eiendommen for bybefolkningen. Cafeen har vært en stor suksess og på bakgrunn av funn gjort i workshopene tror vi at cafeen har økt kunnskapen om Pilegrimsvandring for flere av Trondheims befolkning og styrket byens identitet som Pilegrimsby.

Den opprinnelige driftsmodellen var at cafeen skulle driftes av ekstern driver og det ble også inngått en avtale med ekstern driver før pandemien kom tre måneder etter åpning og gjorde videre cafédrift umulig.

Da Streif bakeri ble åpnet i juni 2020 var det i regi av stiftelsen, og Streif ble organisert som en avdeling med eget personal, økonomi og regnskap. Etablering av bakeriet som en del av stiftelsen var en dyd av nødvendighet, da andre drivere var vanskelig å finne i pandemiårene, men altså ikke opprinnelig den foretrukne driftsmodellen. Det gav derimot den fordelen av Pilegrimssenteret kunne bestemme menyen, og det ble gjort et strategisk valg om å ta i bruk lokale råvarer fra produsenter langs pilegrimsledene for å nå målene i langtidsplanen der nettopp utvikling av lokal mat er framhevet. Dermed kunne både frokostmeny, cateringprodukter og salg i butikk tilpasses Pilegrimprofilen og bidra til å løfte kunnskapen om og kjennskapen til lokale produkter, produsenter og ikke minst om pilegrimsleden som opplevelsestilbud og aktivitet.

Etter hvert som kafeen vokste i popularitet ble også Streif en viktig kunde for mange lokalmatprodusenter langs ledene i Trøndelag, og pilegrimsleden som kvalitetsmerke og merkevare ble styrket. Cafeen gir også gode rom for samtaler og mulighet for større og mindre sammenkomster med bespisning og et viktig møtested for frivilligheten gjennom hele året, nok en synergi som vi håper kan videreføres.

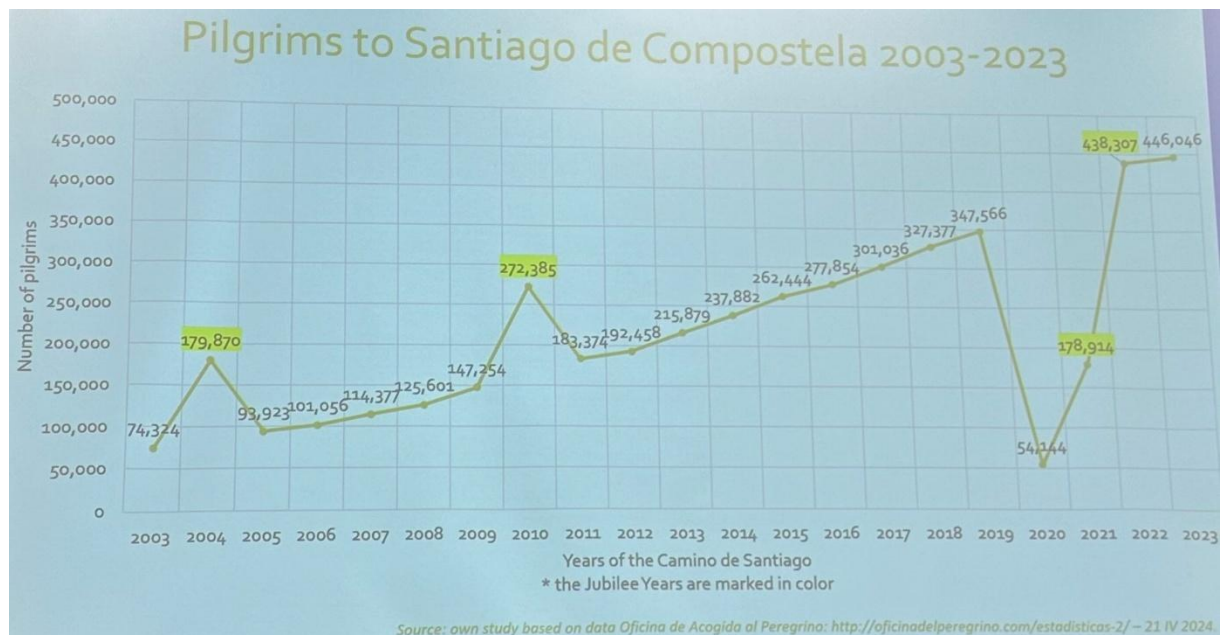
4. Nidaros Pilegrimsgård har siden 2013 hatt rollen som regionalt Pilegrimssenter med økonomisk tilskudd fra Nasjonalt Pilegrimssenter, en avdeling under Nidaros Domkirkes restaureringsarbeider.

Det er 11 andre pilegrimssenter i Norge, og de er alle ulike organisert. Høsten 2024 ble det foretatt en undersøkelse blant alle de 12 sentrene for å kartlegge erfaringer med de ulike driftsformene.¹ Noen senter er organisert som en avdeling under en kommune, mens andre er del av et museum, eller organisert som forening, stiftelser eller aksjeselskap. Vi har sett til denne rapporten for å finne gode eksempler for den framtidige driften av Pilegrimssatsningen i Trondheim.

Pilegrimssenteret har skjøtsel og ledsansvar for Pilegrimsledene i Trondheimsregionen og har i tillegg en veiledningsfunksjon for pilegrimer som planlegger sin reise. Det er også en fordel at Pilegrimssenterfunksjonen er samlokalisert med de øvrige funksjonene pga synergihensyn og fordi det ivaretar pilegrimssenterets ene ansatte i et kontor og arbeidsfellesskap.

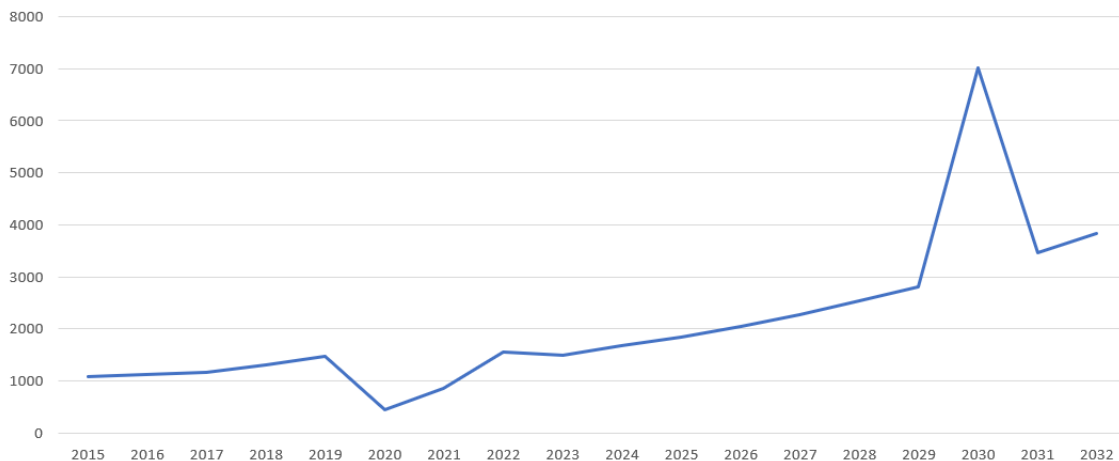
Gitt tidligere husleiekontrakt med Statsbygg har det vært vanskelig å drifte en småskala hotell og café i lokalene i Kjøpmannsgata 1. Det er derfor interessant å tenke seg andre driftsformer nå når ikke stiftelsen lenger er operativ, og det foreligger en ny eierstruktur for eiendommen.

Behovskartlegging og risikovurdering

Vekstkurve Santiago de Compostella fra 2003-2023

¹ Mind the Gap : En grasrotstudie av status og ressursbehov for Pilegrimssatsningen i Norge. Nidaros Pilegrimsgård 28.1.2025

Vekstkurve Pilegrimsleden fra 2015-2025 (med estimert vekst fram mot 2030)

Vi har påbegynt en kapasitetskartlegging for Trondheim sentrum med tanke på de forventede antall pilegrimer til byen i årene framover (se vekstkurve) og sammenholdt med tilsvarende vekstkurve fra pilegrimsmålet Santiago de Compostella. Som vi ser av kurven fra Santiago er det en vekst på 140% fra 2003-2004 som var et hellig år i Santiago. Det var 80% økning fra 2009-2010 som også var et hellig år. Hvordan helligåret 2030 vil se ut med tanke på Pilegrimstrafikk i Trondheim er vanskelig å estimere, her tror vi målrettet markedsføring og mobilisering av kirkesamfunnene vil ha størst betydning. Vi ser at den årlige økningen langs Pilegrimsledene har vært på mellom 13 og 20% i perioden 2015-2025 med unntak av pandemiårene. Om veksten fortsetter generisk estimerer vi at det vil være 2700 pilegrimer som ankommer byen i 2029. I 2025 har det kommet i underkant av 1800. En økning på 140% vil tilsvare 6500 pilegrimer i 2030. Om økningen blir 80% er tallet 4800.

Om 70% av disse 4800 kommer i perioden rundt Olsok slik de gjør nå, vil det ankomme 240 pilegrimer om dagen. Om 70% av 6500 pilegrimer ankommer i dagene rundt Olsok blir tallet pr dag 325. De fleste av disse vil ankomme byen på ettermiddagen etter siste vandringsøkt. Da bør mottaksapparatet være skalert for dette.

Kapasitetsoversikten er laget med utgangspunkt i at Pilegrimsgården opprettholdes med 65 sengeplasser, og holdes av til overnatting kun for pilegrimer i sommermånedene. Den forutsetter også at den totale overnattingskapasiteten i hotell-Trondheim holder seg på ca 3500 hotellsenger pr døgn som vi kan estimere ut fra antall hoteller i byen i dag. Kapasitetskartleggingen er ikke komplett, og vil presenteres helhetlig i sluttrapporten.

Likevel ser vi nå at problemene for overnatting i byen ikke trer i kraft før vi mottar ca 100 pilegrimer pr dag, noe vi allerede nå opplever utfordring med under Olsok. Om utviklingen fortsetter med at 70% av pilegrimene ankommer i de 14 dagene rundt Olsok vil denne problematikken øke.

Det er viktig å presisere at beregningen er gjort ut fra at pilegrimene som kommer blir et døgn og ikke mer. Om pilegrimene blir et døgn ekstra må prognosen for kapasitetsbehovet doubles. Det er også viktig å påpeke at denne gruppen kommer i tillegg til andre besøkende i byen.

Om vi forutsetter at pilegrimstrafikken utvikles generisk (uten at ekstraordinære tiltak iverksettes) mener vi det er realistisk å nå et antall på ca 7000 pilegrimer i 2030.

Det jobbes nå nasjonalt for å skaffe oversikt over kapasiteten langs ledene langs Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden. Vi nevner dette i denne rapporten for å gjøre oppmerksom på problemstillingene og hvorvidt en ny organisering skal ha et særskilt ansvar for infrastruktur i byen knyttet til overnatting for de tilreisende, f.eks. en help-desk i sesongen når trafikken når et visst nivå.

[illegible]

Innspill fra samarbeidspartnere

For å si noe om hvordan en bærekraftig pilegrimssatsning kan etableres i Trondheim har vi innhentet informasjon fra samarbeidspartnere. Disse sier noe om noen viktige organisasjoner og institusjoners meninger og holdninger. Prosjektgruppa mener disse bør vektlegges tungt i en videre satsning på pilegrimsarbeidet i Trondheim for å sikre eierskap til satsningen og felles mobilisering både i tiden før, men også etter Nasjonaljubileet. Her presenterer vi funn gjort fra Workshopene vi har gjennomført i høst.

Workshops: Foreløpige funn

Fullstendige workshop-rapporter ligger som vedlegg i Midtveisrapporten

Workshop 1 | Stasjon 1: Evaluering

Oppgave:

Vurder din organisasjons opplevelse av Pilegrimssatsningen til nå. Vurder hva som har fungert godt og hva som kunne fungert bedre. Hva er læringspunkter å ta med videre inn i en ny satsning.

Kommentar:

Vi har samlet alle evalueringspunktene fra alle grupper. Her er noen viktige momenter som ble gjentatt oftest.

Funn:

Fellesmomenter
Evalueringsspørsmål 1: Hva fungerte godt?
• Godt samarbeid mellom ulike aktører og organisasjoner som har vært deltagende i satsninga • Eksisterende mottak, cafetilbud og synlighet i byen • Beliggenhet og symbolkraft i Nidarosdomen er viktig • Kulturprofil og arrangementer (Olavsfest, pilegrimsgudstjenester) • Engasjement fra frivillige og lokalsamfunn
Evalueringsspørsmål 2: Hva kunne vært bedre?
• Manglende kapasitet (overnatting, mottak og transport) • Uklare roller og ansvarsfordeling mellom aktører • Fragmentert organisering og kortsiktige tiltak • Begrenset synlighet og kommunikasjon (digital profil, kart, info) • Lite helhetlig planlegging og langsiktig finansiering • Behov for bedre opplæring og struktur for frivillige
Evalueringsspørsmål 3: Hvilken læring kan vi ta med videre?

- Langsiktig og forutsigbar finansiering – kombinasjon av offentlige midler, private samarbeid og sponsoravtaler
- Helhetlig organisering og tydelig rollefordeling – styringsgruppe med mandat
- Sterkt og forpliktende samarbeid – lokalt, regionalt og nasjonal.
- Oppgradering av infrastruktur og kapasitet – overnatting, mottak, merking av leder
- Synlighet og kommunikasjon – digital profil, kart, informasjonstiltak
- Lokal forankring og frivillig innsats – opplæring og rolleavklaring

Workshop 1 | Stasjon 2: Framtidsverksted

Oppgave: Hva er dine ønsker og fantasier om hvordan Pilegrimshovedstaden Trondheim skal se ut i 2030?

Funn:

Fellesnevnerne
• Bærekraft og langsom reise – fokus på miljøvennlige transportløsninger, lokal mat og overnatting med flere prisklasser.
• Åpenhet og inkludering – alle innbyggere vet hva Pilegrimsbyen/hovedstaden Trondheim er, og byen inviterer både pilegrimer, turister og lokalbefolkning inn.
• Åndelig og kulturell rikdom og mangfold– daglige økumeniske gudstjenester, åpne kirker, konserter, kunst og kultur langs ledene.
• Synlighet og identitet – Pilegrimshovedstaden Trondheim brandes som merkevare, med tydelig skilting, digital formidling og nasjonal pressedekning.

Kommentar: Her er funnene samlet i kategorier som sammenfatter gruppens ideer, tanker og visjoner.

Workshop 1 | Stasjon 4: Ressurskartlegging

Oppgave:

Hvilke ressurser trengs for å utvikle Pilegrimshovedstaden Trondheim og hva tror du din organisasjon eller andre kan bidra med (helt uforpliktende, altså)?

Kommentar:

Prioritert liste basert på antall ord-nevnelser i alle grupper.

Funn:

Oss (interne ressurser)	Andre (eksterne ressurser)
1. Prosjektarbeid 2. Økonomi 3. Kompetanse 4. Dialog 5. Nettverk 6. Innovasjon 7. Ideer 8. Strategier 9. Nøkkelpersoner 10. Visjoner	1. Overnatting 2. Transport 3. Lagringsplass 4. Wifi 5. Vaktmestertjenester 6. Lokaler 7. Digitale ressurser 8. Økonomi 9. Prosjektarbeid 10. Kompetanse

Observasjon:

- Oss-listen domineres av immaterielle ressurser (kompetanse, nettverk, ideer, strategier).
- Andre-listen domineres av fysiske og tekniske ressurser (overnatting, transport, lokaler, digitale løsninger).
- Flere skriver at de kan bidra med økonomi.

Workshop 1 | Stasjon 5: Suksessbarometer

Oppgave:

Skriv ned de fem viktigste faktorer som må være på plass for å bygge en bærekraftig pilegrimssatsning

Kommentar:

Listen er basert på samlekategoriene og rangert etter antall ganger gruppene ha nevnt disse kategoriene.

Funn:

Høyeste prioritet
1. Økonomi / finansiering – nevnt i alle grupper 2. Samarbeid / partnerskap – nevnt i 5 grupper 3. Organisering / klar ansvarsfordeling – nevnt i 4 grupper
Middels prioritet
4. Langsiktighet / forutsigbar drift – nevnt i 3 grupper 5. Infrastruktur / mottak / overnatting – nevnt i 3 grupper 6. Kommunikasjon / informasjon – nevnt i 2 grupper 7. Lokal forankring / eierskap – nevnt i 2 grupper
Lavere prioritet
8. Helhetlig konsept 9. Mangfold og tillit 10. Nasjonal/internasjonalt forankring 11. Kultur og opplevelser (ureist mat, kulturprofil)

Workshop 2 | Graffiticafé

Oppgave:

Deltagerne skulle skrive ett eller flere ord, setninger eller korte budskap på taggeveggen som uttrykker drømmer og visjoner for Pilegrimsbyen i 2030.

Kommentar:

Ut ifra alle ord og setninger som har blitt skrevet av alle gruppene på denne stasjonen, har vi funnet noen hovedkategorier for deltagerens drømmer og fantasier i pilegrimsarbeidet framover.

Funn:

Hovedkategorier
a) Infrastruktur og logistikk
• Flere infoskilt og bedre merking langs leden. • Overnattingsplasser med variert standard og pris. • Felles organisering og samkjøring av overnatting. • Pakkeløsning med Gråkallbanen for siste del av Gudbrandsdalsleden. • Åpne herberger og kirker, spesielt de siste 100 km. • Teltplasser og bu hver 10. km. • Transportløsninger som båt fra Øysand over Gaulosen.
b) Opplevelser og kultur
• Felles pilegrimsvandring Stiklestad–Trondheim med kulturinnslag (teater, kor, konserter). • Mange aktiviteter langs leden: konserter, spel, lokalmat. • Bruke leden som et «levende museum» med informasjonstavler og innlest historikk. • Link til Sigrid Undsets naturskildringer i Kristin Lavrandsdatter på kartet.
c) Synlighet og merkevare
• Trondheim som kirke- og pilegrimshovedstad. • Bruke flater i byen til synlighet. • Merkevareprosess og profesjonelt mottak. • «Gjestfrie Trøndelag» som profil.
d) Samarbeid og organisering
• Felles satsning mellom kommune, kirke, Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider, Nasjonalt Pilegrimssenter og næringsliv. • Felleskontor for vertskap og motivasjon. • Samarbeid med næring for gode tilbud.

Foreløpige kommentar fra Workshop 1 og 2

Workshopene har fungert godt for å innhente kunnskap om nåværende samarbeidspartneres opplevelser av hva som har fungert godt og hva som kunne fungert bedre. Det gis konkrete innspill til hva som kan forbedres både knyttet til led-arbeidet, mottaket av pilegrimer i byen og regionen. Drømmer og visjoner for pilegrimsarbeidet spenner vidt, og gir store muligheter om det lar seg realisere. Her er det mange aktører som ser seg selv inn i den videre satsningen. Det samme gjelder foreslåtte mulige samarbeidspartnere som også inkluderer flere samfunnsfunksjoner som til nå ikke har vært sterkt involvert. Dette gjelder for eksempel skoler, helsetilbud og involvering av

lokalbefolkning. Det etterlyses også en profesjonalisering av pilegrimssatsningen og en sterkere tilknytning til næringsaktører for utarbeidelse av gode tilbud til pilegrimene. Det er interessant å se at mange deltakere mener de selv kan bidra med mye, og en bevisstgjøring av at ressurser ikke nødvendigvis må være økonomi.

Organisasjon – og finansieringsmodeller

Prosjektgruppen har laget en oversikt over ulike organisasjons og finansieringsmodeller (vedlegg 3). Vurderingen av måloppnåelse ligger til grunn for gruppens anbefaling for valg av ny driftsmodell.

Vurdering av organisasjonsmodell

Basert på funn

Valg av organisasjonsmodell må baseres på hva den nye organisasjonen skal drive med. Basert på funn fra workshopene trekkes det fram ulike forhold som informantene fremholder som viktig for en god opplevelse av mottaket av pilegrimer i begrepets mest utvidede forstand som omfatter ledene i Trøndelagsregionen og en bredere involvering av aktører i byen. Prosjektgruppen stiller seg bak ambisjonene og vi legger dem til grunn for utforming av modell. Funnene fra informantene kan deles inn i fire hovedkategorier.

1. Ledene må være godt skiltet sånn at pilegrimene finner fram og annen infrastruktur som overnattingsplasser, toalettfasiliteter, tilgang på vann og rasteplasser må på plass langs ledene inn til byen. Flere trekker også fram potensialet for kulturopplevelser og historieformidling langs ledene.
2. Mottaksapparatet i byen må styrkes. Det er pr i dag nok plasser for pilegrimer som ønsker hotell, men det etterlyses overnattinger i nedre prissjikt og med lavere standard, f.eks. flersengsrom. Her er også behov for møteplasser, bespisningssteder og gode opplevelsestilbud av både åndelig og kulturelle karakter i vertskapsbyen trukket fram.
3. Forpliktende samarbeidet i byen mellom ulike aktører må styrkes for at vi skal nå målene om å «rigge byen» fram mot 2030. Det etterlyses også en tydeligere rollefordeling mellom partene.
4. Alle peker på trygg og forutsigbar økonomi som en forutsetning for en bærekraftig pilegrimssatsning.

Funnene viser også at de ulike aktørene har store ambisjoner for hva en pilegrimssatsning kan være og hvordan pilegrimsbyen skal framstå i 2030 med en stor bredde av aktiviteter og tilbud til både innbyggere og tilreisende. Det kommer også fram at pilegrimstematikken har potensiale for å nå ut bredere enn den til nå har gjort når vi nå på sett og vis «restarter» pilegrimssatsningen i Trondheim. Det vektlegges også at innbyggerne må «eie historien sin» og at pilegrimshistorien er del av selve byens DNA, og en viktig «reason to go» til Trondheim for tilreisende.

Et eksempel: En av deltakerne på workshopen mimret tilbake til 1997 da vi feiret Trondheim bys 1000- års jubileum. Da ble skolene engasjerte, og det ble utarbeidet eget skolemateriell rundt dette. Skolene i Trondheim har til nå ikke hatt noen stor rolle i Pilegrimssatsningen. Er dette noe vi kan få til?

Folkehelseperspektivet framholdes også av noen deltakere. Å vandre er en lett tilgjengelig aktivitet de fleste, uavhengig av funksjonsnivå, kan delta i. Det jobbes også for å få noen strekninger universelt tilpasset for rullestol. Fysisk aktivitet og naturopplevelser er godt dokumentert for å bedre den

mentale folkehelsen enten man går alene eller sammen med noen. Pilegrimsvandring på grønn resept er allerede foreslått som et tema under Arendalsuka i fjor.

Pilegrimsledene til Trondheim går gjennom lokalmiljøer og brukes allerede hyppig av lokalbefolkning, barnehager, eldresenter osv. Kan det gjøres mer for at lokalbefolkningen skal ta pilegrimsleden mer i bruk og få bedre eierskap til pilegrimshistorien?

Flere faktorer må til for at vi skal nå disse ambisjonene og de må være bærekraftige.

Basert på bærekraft

Ved valg av organisasjonsmodell er vi kommet fram til tre hensyn som må ivaretas for at satsningen skal være bærekraftig. Vi mener pilegrimssatsningen i Trondheim kan organisere dette arbeidet.

1. Den må være **robust** nok til å ivareta alle oppgaver som senteret skal ivareta både på ledene og i byen på kort og lang sikt, det systematiske arbeidet med driftsoppgaver og utviklingsoppgaver må sikres. Organisasjonen må ikke være så liten av den blir for avhengig av enkeltpersoner. Robusthet må også speiles i en forutsigbar og tilstrekkelig økonomi.
2. Formen må være **fleksibel** nok til at stab kan utvides med prosjektansettelser i perioder med høy aktivitet, enten gjennom prosjektaktivitet på «normalår» eller i perioder der aktiviteten vil være høyere på grunn av f.eks. et jubileum slik som 2030 vil være.
3. Organisasjonen bør kunne være **tilpasningsdyktig** til å kunne drive kommersiell aktivitet i større eller mindre grad etter behov og være endringsdyktig om det skjer uforutsette ting.

Med VM på ski 2025 friskt i minne, tror vi det er hensiktsmessig å legge opp til en grunnbemanning som ikke er for stor, men som kan jobbe jevnt og systematisk over tid med drift og utvikling av mottaksapparatet i regionen i utvidet forstand, med muligheter for midlertidige ansettelser når økt aktivitet krever det.

Basert på erfaringer

Det understrekes at Pilegrimsenteret i Trondheim er i en særstilling sammenliknet med de øvrige regionale pilegrimssentrene i Norge på grunn av sin funksjon som endestasjon og pilegrimsmottak. Dette krever en helt spesiell rolle og fleksibilitet og stiller andre krav til fasiliteter og bemanning enn de øvrige sentrene. Dette har til nå ikke vært synliggjort eller hensyntatt i bevilgninger og oppdragsbrev. Det må også framheves at økt trafikk langs ledene, som jo er et nasjonalt uttrykt mål, også vil medføre mer "trykk" og aktivitet ved målet. Det er viktig å presisere at alle ledene kommer inn til Trondheim og at mottaket på endestasjonen tar imot alle pilegrimene fra alle ledene. Det må påregnes at den nye organisasjonen må få økte rammen når trafikken øker ytterligere.

Da Pilegrimsgården var i drift, hadde stiftelsen 3 avdelinger. Pilegrimssenter Trondheim har vært organisert som en avdeling med ansvar for led-arbeidet. De to øvrige avdelingene har vært hotell og café og har vært driftet helkommersielt. I tillegg har stiftelsen hatt omfattende prosjektarbeid som har gått på tvers av avdelingene og som har sikret økonomi til utvikling. Prosjektgruppen vurderer det som hensiktsmessig å opprettholde Pilegrimssenterets arbeid langs ledene inn til Trondheim som en avdeling. Denne er vurdert til å være en 100% stilling og er i hovedsak dekt av tilskudd fra Nasjonalt Pilegrimssenter.

Vi vurderer at det er hensiktsmessig at mottak av pilegrimer etableres som en egen avdeling under Pilegrimssenter Trondheim. Avdelingen får ansvar for å ivareta og koordinere frivilligheten slik at stempelkontor, innhenting av statistikk og informasjon blir ivaretatt. I tillegg legges drift av hotell/café

i sammenheng med mottaket, da dette omfatter ivaretagelse av Pilegrimene som kommer. Om senteret selv skal drive café og hotell, eller om hele eller deler av denne outsources er for tidlig å si. Begge løsningene bør utredes.

Det opprettholdes en egen administrativ ressurs for å ivareta administrativt arbeid i en egen avdeling, personal og økonomi ansvar og dialogen med styre og myndigheter. Den administrative ressursen har også ansvar for prosjekt -søknader, -regnskap og -rapportering.

For å imøtekomme ønsker og behov for økt samhandling og felles prosjekter i byen og regionen og utvikling i forbindelse med 2030 jubileet mener vi det er hensiktsmessig å opprette tverrfaglige arbeidsgrupper der alle avdelinger er representert. Her vil det også være fordelaktig å inkludere representanter fra andre organisasjoner.

Basert på tidligere erfaringer tror prosjektgruppen det er klokt å ikke låse medarbeidere til spesifikke avdelinger, men for å sikre synergier på tvers av avdelingene heller synliggjøre arbeidsoppgaver under hver avdeling som ansatte i et team løser på tvers. Dette for å sikre samhandling og robusthet f.eks. knyttet til sykdom eller annet fravær.

Grunnbemanning

Basert på prosjektgruppens erfaring og utredning vurderer vi at det minst må være tre personer i en **grunnbemanning** for å ivareta robustheten. Samtidig bør organisasjonsmodellen være fleksibel nok til å kunne utvides ved store arrangementer, f.eks. slik som nasjonaljubileet, men også ved andre arrangementer i byen der det vil være naturlig å benytte organisasjonens kompetanse eller fasiliteter. Om det skal være mulig å ansette flere i perioder, må valg av organisasjonsform hensynta dette.

Prosjektarbeid

Pilegrimsgården hadde stor suksess med etablering og drift av prosjekter for å realisere sine mål. Det har vist seg hensiktsmessig også for å involvere andre aktører og samarbeidspartnere. Men, en driftsorganisasjon bør ikke belage seg på prosjektinntekter til drift av organisasjonen da dette øker sårbarheten ved inntektsbortfall. Prosjekter kan bidra til økonomi for realisering av arbeidsoppgaver og konkrete tiltak. Noen tilskuddsordninger kan være vanskelig tilgjengelig ved valg av enkelte organisasjonsformer. Valg av organisasjonsform må derfor hensynta om man ønsker å fortsette å drive prosjekter.

Kommersiell aktivitet

Et pilegrimssenter er i utgangspunktet ikke et senter som tjener penger, men får tilskudd for å yte tjenester. Mulige inntekter skapes først og fremst hos andre ledd i tjenestetilbudet slik som hos overnattings-, bespisnings- og opplevelsestilbydere. Det kan likevel være hensiktsmessig at man i perioder har mulighet til å drive kommersiell aktivitet i større eller mindre skala. For senteret i Trondheim er en avgjørende faktor hvorvidt senteret skal drive hotell og café, nettbutikk og suvenirutsalg slik som tidligere. Gitt at kapasitetsutvidelse lar vente på seg, har vi sett at det er vanskelig å drive et så lite hotell og café med kommersielt overskudd. Vi ser derfor to ulike modeller som kan løse dette.

Alternativer for drift

Alternativ 1. er at Pilegrimssenteret påtar seg oppgaver for andre småaktører i og utenfor byen for å samkjøre booking/renholds funksjon og dermed også kan få noen stordriftsfordeler. Eller alternativt 2. Pilegrimssenteret inngår et samarbeid med annen hotell-leverandør i byens som kan ivareta

booking/renhold og dermed kunne nyte godt av stordriftsavtaler i samarbeid. Det samme gjelder i og for seg drift av caféen.

Ved å «outsourse» den kommersielle driften av pilegrimsgården til eksterne aktører, vil pilegrimssenteret kunne konsentrere seg om «pilegrimsfaglige» oppgaver.

Valg av organisasjonsform er viktig for den videre pilegrimssatsningen i Trondheim. Valg av form kan både begrense og gi mulighetsrom og avhenger av hva den nye organisasjonen skal holde på med. På neste side er det utarbeidet en oversikt over aktuelle organisasjonsformer og vurdert dem ut fra kriterier for måloppnåelse.

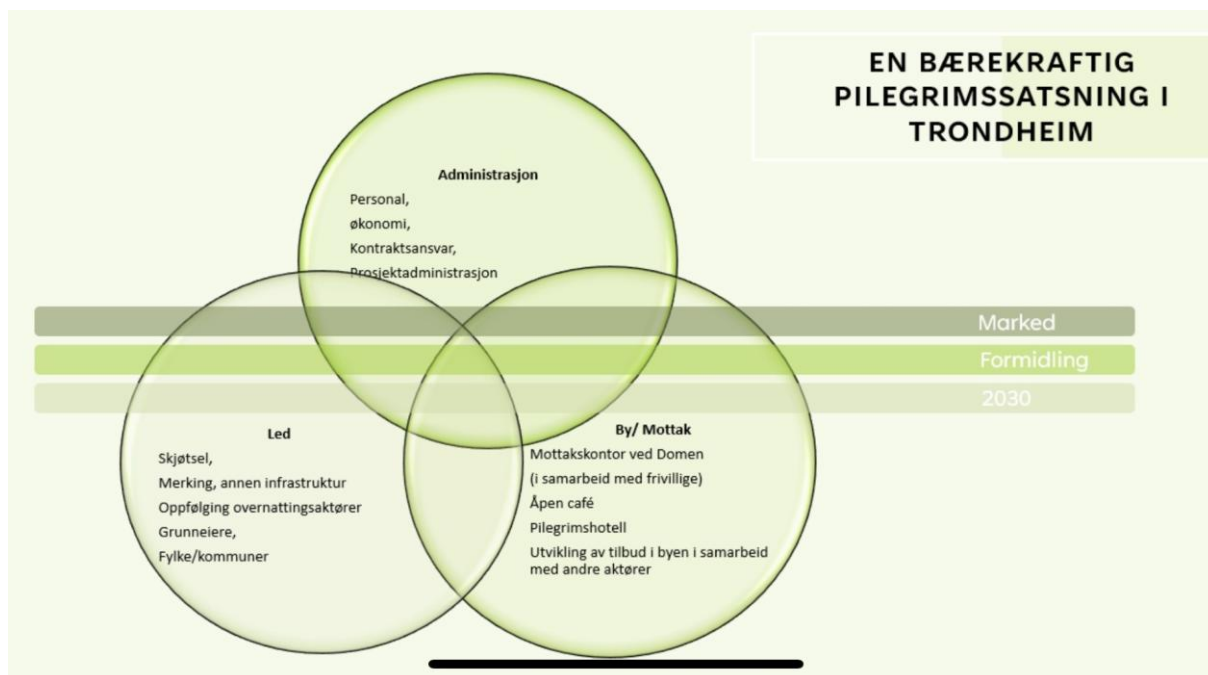
Gitt valg av foreslåtte modell er det helt klart valg av ideelt aksjeselskap som vil sørge for best måloppnåelse. Det vil vareta behovet for en organisasjon med et eierskap som bestemmes ut fra eierskap av aksjeandeler. Det vil kunne ha et kompetent og dedikert styre som kan gi retning for driften og sikre relativt korte beslutningsveier. Aksjeselskapet kan både ha faste ansatte og midlertidige ansatte avhengig av sesongvariasjon og prosjektaktivitet, og være rigget for kommersiell aktivitet om det skulle være nødvendig i perioder. Et ideelt AS vil også kunne mottak prosjektstøtte og offentlige tilskudd. I det ideelle aksjeselskapet går evt. overskudd tilbake til selskapet og eiere kan ikke ta ut overskudd. Dette er en forutsetning for at AS et skal kunne motta offentlige tilskudd og en del fond og legater som ikke kan gi tilskudd til f.eks. et kommersielt AS.

Det er også et alternativ at senteret blir lagt inn under et annet eksisterende Aksjeselskap som har tilgrensende formål på midlertidig eller permanent sikt. Dette vil kunne friggi tid og kapasitet fra administrativt arbeid som kan føres over til de øvrige avdelingene. Kan det nyetablerte 2030 Aksjeselskapet som er opprettet av Trondheim kommune kunne være et alternativ?

Midtveiskonklusjon

Modell

Basert på kapasitetsvurderinger og innhenting av info fra informanter, samt prosjektgruppens egne erfaringer fra tidligere drift foreslår vi følgende modell for en ny pilegrimsorganisasjon i Trondheim:

Årsverk:

Antall årsverk for Modellen:	3
------------------------------	---

Måloppnåelse:

Funksjon	Lav oppnåelse	Delvis oppnåelse	Høy oppnåelse
Led			x
Mottak			x
Utvikling av samarbeid på tvers			x

Det etableres en ny organisasjon for å ivareta Trondheims pilegrimssatsning. Organisasjonen skal ivareta rollen som regionalt pilegrimssenter og ivareta og utvikling av **ledene** i Trondheimsregionen. Det skal også ivareta **mottaksfunksjon** i samarbeid med frivilligheten. De tidligere benyttede lokalene i Kjøpmannsgata 1 istandsettes for å opprettholde og utvikle tilbudet til pilegrimer og fortsatt være base for pilegrimsarbeidet i Trondheim. Dette søkes gjort allerede før 2026 sesongen.

Overnattingstilbud og cafétilbud skal reetableres og være åpent for gjester gjennom hele året for å sikre økonomisk bærekraft, og funksjonen som møteplass mellom pilegrimer og lokalbefolkning. Rom som i dag benyttes til kontorlokaler kan fristilles til overnattingsrom for pilegrimer om det søkes

samarbeid med andre partnere for å ivareta behovet for kontorfasiliteter. Dette for å styrke kapasiteten og økonomien ytterligere.

For å ivareta «pilegrimsmiljøet» samlet foreslås det at kontorfasiliteter til den nye organisasjonen flyttes til noen av de andre lokalene på Marinen som også er overdratt til kommunen, f.eks. offisersboligen i Kjøpmannsgata 1b. Det søkes eksterne drivere på hele eller deler av den kommersielle virksomheten (café/hotell), men den nye organisasjonen kan også påta seg drift av denne om det finnes hensiktsmessig eller outsourcing finnes vanskelig.

Det er et ønske fra mange samarbeidsinstitusjoner om at pilegrim blir en tverrgående satsning for flere samfunnsområder i byen enn tidligere, og at mottaket også må involvere aktører i hele regionen. Dette gjelder lokalt næringsliv så vel som skole, helsetilbud og akademisk forskning, forvaltning og formidling. Den nye organisasjonen kan påta seg et pådriveransvar og koordinerende ansvar for dette brede samarbeidet. Utvikling av vertskapsnettverket «pilegrimpartner» styrkes og utvides til aktører også langs ledene. Det etableres tverrfaglige arbeidsgrupper der ulike organisasjoner inviteres inn for å initiere, samordnet og koordinere prosjekter i Trondheim og i Trøndelag i samarbeid med andre eksisterende regionale pilegrimssenter.

Organisasjonsform, eierskap og styre

Den nye organisasjonen etableres som et ideelt aksjeselskap for å ivareta Pilegrimssatsningen i Trondheim. AS'et kan ha et helkommunalt eierskap, men for å ivareta den regionale og nasjonale interessen bør det vurderes om andre aksjeeiere skal inviteres inn. Her er det naturlig å forhøre seg med både Trøndelag fylkeskommune og Nidaros Domkirkes restaureringsarbeider. Det kan også være aktuelt å invitere andre aktører inn, f.eks. kirkeaktører, eventuelt reiselivs eller næringsaktører og aktuelle kunnskapsmiljøer. Det bør etableres et kompetent styre som innehar nødvendige tverrfaglige kvalifikasjoner. Den nye organisasjonen kan legges inn under annet aksjeselskap midlertidig eller permanent om det sees ønskelig.

Finansieringsmodell og budsjett

Den nye organisasjonen er foreslått med en grunnbemanning på 3 personer for å ivareta en robust stab som kan arbeide systematisk med drift og utvikling av mottak av pilegrimer i Trondheim og Trøndelag over tid. For å sikre grunnfinansiering foreslås det at finansieringsmodellen fra Stiftelsen Nidaros Pilegrimsgård videreføres, med en fordeling av kostnadene mellom kommune, fylke og stat fordelt på en 20/20/60 modell slik forutsatt i langtidsplanen for pilegrimssatsningen (vedlegg 4).

Det kan være behov for å utvide staben under arbeid med prosjekt og i perioder med høy aktivitet. Dette må søkes finansieres ved hjelp av eksterne prosjektmidler.

Om organisasjonens skal drive kommersiell aktivitet vil det kreves at økt arbeidsstyrke finansieres av kommersielle inntekter.

Budsjett 2026			
Utgifter			
Leie, hus og kontor		500000	
Personalkostnader (3 FTE med sos kost)		3000000	
Innkjøp eksterne tjenester (inkl regnskapstjenester/revisjon)		700000	
Møte, kurs og konferanse		300000	
Varekost (kaffe, te til mottak, tiltak, souvenir)		150000	
Annet (medlemskap, gave til frivillighet, utgifter til mottak)		350000	
Totalt		5000000	
Finansieringsmodell:			
Trøndelag Fylkeskommune: 20%		1000000	
Trondheim kommune: 20%		1000000	
Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NPS) (60%)		3000000	
Totalt :		5000000	

Pilegrimssesongen 2026

For pilegrimssesongen 2026 anbefales det at man kommer i gang så for som mulig med grunnmodellen som er anbefalt i Midtveisrapporten, for å kunne ivareta alle arbeidsområder på en tilfredsstillende måte. Det vil kunne være krevende å få på plass drift av et fullgodt mottak for denne sesongen, da tiden fram til sesongstart er knapp. Om Kjøpmannsgata 1 skulle bli gitt fra stat til kommune slik det har blitt foreslått, vil det være viktig at kommende sesongs mottak blir lagt til denne lokasjonen.

Det utredes nå mulighetene for hvordan mottak, overnatting og bespisning kan ivaretas på en midlertidig, men tilfredsstillende måte. Det vil være flere måter å løse disse oppgavene på, ved enten å ivareta driften av disse funksjonene selv, eller ved å få inn eksterne aktører på midlertidige kontrakter. For at noe slik i det hele tatt skal kunne være realistisk, må ekstern drift av disse oppgavene legges ut på anbud innen nær framtid.

Det er å foretrekke at eksterne aktører driver kafeen og hotellet for å minimere antall midlertidige/faste ansettelser i ny organisasjon.

Avslutning og veien videre

Midtveisrapporten er første temperaturmåler på interessen og forventninger på pilegrimsarbeidet i Trondheim. Forslaget i midtveiskonklusjonen er gjort på bakgrunn av det vi etter disse første undersøkelsene har fått kunnskap om. Det mangler derimot fremdeles en aksjonsplan for det vi (de samlede aktører og samarbeidspartnere) «er nødt til å gjøre» på bakgrunn av kapasitetskartleggingen. Der blir det klart hvor vi må legge inn trykket før nasjonaljubileet i 2030. Det jobbes nå med en utarbeidelse av en slik plan som skal foreligge i sluttrapporten i desember 2025.

Det utarbeides parallelt også en mulighetsstudie som sier noen om hva vi nå i årene før 2030 har muligheter til å oppnå om vi optimaliserer samarbeid og nettverksarbeid for å ta ut synergiene.

Mulighetsstudien og et forslag til tiltaksplan vil også foreligge i sluttrapporten.

Vedlegg

- 1: Rapport Workshop 1 2025
- 2: Rapport Workshop 2 2025
- 3: Organisasjons- og finansoversikt 2025
- 4: Langtidsplan for pilegrimssatsningen 2019- 2037
- 5: Strategi for Pilegrimssatsningen 2012
- 6: Mind the Gap: En grasrotstudie av status og ressursbehov for Pilegrimssatsingen i Norge 2025